

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบสอบผลสัมฤทธิ์การสะกดคำที่มีรูปแบบการเขียนตามคำบอกต่างกันนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอวรรณคดีที่เกี่ยวข้องแยกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 จุดมุ่งหมายและการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย การสอนสะกดคำ ความสำคัญของ การสะกดคำ ปัญหาและสาเหตุการสะกดคำผิด

ตอนที่ 2 หลักการเขียนแบบทดสอบการสะกดคำ

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสะกดคำ

ตอนที่ 1 จุดมุ่งหมายและการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย การสอนสะกดคำความสำคัญของ ปัญหา และสาเหตุการสะกดคำ

หลักสูตรภาษาไทยในระดับประถมศึกษาได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก เนื้อหาที่กำหนดให้เรียนส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาด้านหลักภาษา กฎเกณฑ์การใช้ภาษา นอกจากนี้จุดมุ่งหมายในการสอนภาษาไทยนั้นเกือบตลอดเวลาที่ผ่านมามุ่งให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ เป็นสิ่งสำคัญ การเปลี่ยนแปลงนั้นจะปรับปรุงในส่วนรายละเอียดปลีกย่อยมากกว่าข้อกำหนดสำคัญ เป็นการปรับปรุงเพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าทางการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ สามารถนำความรู้ภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในด้านของวิธีการสอนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงมาตลอดเพื่อให้เหมาะกับสังคม แต่ก็ยังมุ่งให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ในการสอนภาษาไทยแต่เดิมนั้นยึดหลักภาษาเป็นแนวสอน คือสอนให้รู้จักพยัญชนะ สระ และผันเสียงได้ตามวรรณยุกต์ เพื่อให้ได้กรูและเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและรูปตัวอักษรและยึดเอาส่วนย่อยแต่ละส่วนของตัวหนังสือหรือของคำในลักษณะการประสมคำเป็นหลักใหญ่ การสอนเพื่อให้อ่านได้ อ่านออก แต่ไม่ได้มุ่งความหมายของคำหรือเนื้อหาในความหมายเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน และไม่คำนึงถึงว่าคำที่อ่านออกมาได้นั้นจะมีความหมายในภาษาที่ใช้พูดกันหรือไม่ ขอให้อ่านออกมาได้ ออกเสียงถูกต้อง การอ่านไม่ถูกต้อง ความหมายก็จะไม่ถูกไปด้วย การออกเสียงถ้าเพี้ยนไป เป็นสูง กลาง ต่ำ ความหมายก็จะต่างไปด้วย (คู่มือครูแบบเรียนภาษาไทย, 2516) ถ้าผู้เรียนอ่านออกก็สามารถอ่านด้วยตัวเองต่อไป

จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนภาษาไทยหลักสูตรฉบับต่างๆ นั้นก็ต้องการที่จะให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ภาษาไทยให้ดีขึ้นมีพัฒนาการทั้งทางด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่จากผลการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สมรรถภาพที่มีปัญหาได้แก่ ทักษะการอ่านและการเขียน ปัญหาของการใช้ภาษาไทยคือ คือ การออกเสียงพยัญชนะ สระ และคำควบกล้ำไม่ชัด (กรมวิชาการ, 2538) จะเห็นได้ว่าปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาทางด้านการอ่านและการเขียนเพราะการฟังและการพูดนั้นเป็นทักษะที่ทุกคนฝึกโดยธรรมชาติมาแล้ว ส่วนการอ่านและการเขียนเป็นสิ่งที่จะต้องมีการเรียนการสอนอย่างถูกวิธี (ปริญาญา ฤทธิ์เจริญ, 2538)

ในด้านของการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ได้มีการพัฒนาแนวการสอนหลายวิธี เพื่อให้ นักเรียนอ่านและออกเขียนได้อย่างรวดเร็ว โดยคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนการสอนทางภาษาและวัยของเด็ก การสอนบางวิธีก็ใช้การสอนอ่านเป็นคำ เป็นประโยค เพื่อเน้นความเข้าใจในการอ่าน บางวิธีก็เน้น การสอนอ่านโดยการสะกดและการแจกลูกเพื่อให้นำหลักการสะกดคำไปอ่านคำใหม่ได้ถูกต้อง การสอน ภาษาไทยในระดับประถมศึกษา มีหลายวิธี เช่น

1. การสอนภาษาไทยโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษา

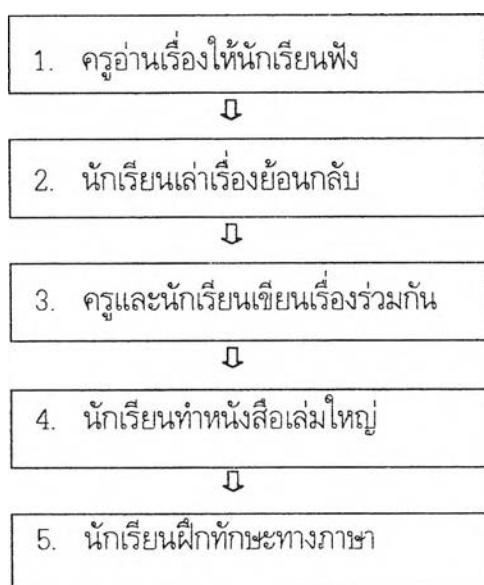
การสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา เป็นวิธีการสอนภาษาวิธีหนึ่งที่เริ่มรู้จักกันค่อนข้างแพร่หลายตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 เป็นต้นมา เป็นวิธีสอนที่กำหนดกิจกรรมไว้อย่างมีลำดับขั้นตอนชัดเจน เป็นกระบวนการ การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีหลักการและแนวทฤษฎีสำคัญๆ เป็นพื้นฐานหลายทฤษฎี คือ

1.1 แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร เน้นการใช้ภาษาของนักเรียน และให้ความสำคัญต่อบริบทของภาษาเป็นหลัก การจัดกิจกรรมการสอนต้องอาศัยครูผู้สอนเป็นแบบอย่างทางภาษา อาศัยสถานการณ์ในการทำงานกลุ่มของนักเรียน จัดให้มีการสนทนา การฟังนิทาน การเล่นเกมทบทวน การทำงานกลุ่ม การเล่นเกมทางภาษาเป็นกิจกรรมหลักของกระบวนการสอน

1.2 แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ เน้นปัจจัยป้อนที่นักเรียนเข้าใจ บทเรียนที่ใช้เป็นสื่อการเรียนจึงเป็นเรื่องเล่าจากจินตนาการบ้าง เรื่องจากประสบการณ์บ้าง เรื่องเกี่ยวกับวิธีการทำงานต่างๆ แต่ละเรื่องมีความยาวไม่มากนักและสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ขณะเดียวกันก็กำหนดกิจกรรมการเรียนโดยมุ่งให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

1.3 ทฤษฎีการสอนอ่าน เน้นการสร้างความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการคิด การสอนอ่านในช่วงต้นๆ มุ่งให้นักเรียนจำสัญลักษณ์ และคำในลักษณะการจำภาพ นั่นคือเมื่อเห็นคำก็จะนึกถึงความหมายของคำก่อนนึกถึงส่วนประกอบของคำหรือหลักเกณฑ์ทางภาษา

ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา 5 ขั้นตอน ดังนี้

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานั้น การเรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษา เช่น การแจกลูก สะกดคำ เขียนคำ เขียนประโยค อยู่ในขั้นที่ 5 คือให้นักเรียนฝึกทักษะทางภาษาซึ่งเป็นขั้นที่สำคัญที่จะฝึกให้นักเรียนสะกดคำได้อย่างถูกต้อง สามารถนำหลักเกณฑ์การสะกดคำไปอ่านคำอื่นได้

2. สอนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเรียน

ใช้หนังสือเรียนเป็นหลักซึ่งได้จัดลำดับเนื้อหาตามความยากง่ายของบทเรียนไว้แล้ว แต่ละบทเน้นการอ่าน การสะกดคำและการใช้ภาษา คำที่อยู่ในเนื้อหาเป็นคำคุ้นตาที่นักเรียนรู้จักและเป็นคำพื้นฐานที่เด็กจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน การสอนจะให้นักเรียนอ่านเป็นคำและเป็นประโยค ดูภาพประกอบเพื่อให้ความหมาย และจำคำได้ จากนั้นก็สอนสะกดคำ เพื่อให้เป็นกุญแจไขไปสู่การอ่านคำใหม่ด้วยตนเอง และสอนเนื้อหาทางหลักภาษาเพื่อให้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง

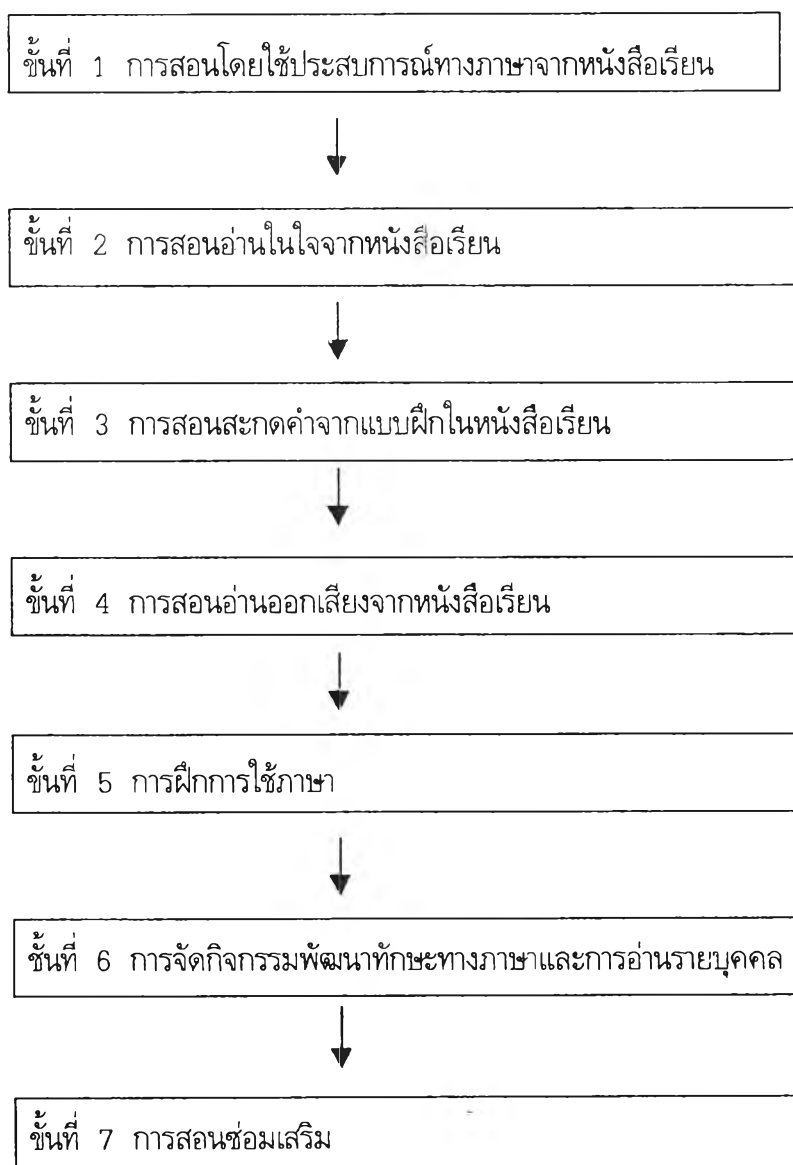
3. การสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการทางหลักภาษา

เป็นการสอนสะกดคำ แจกลูก ผันอักษร โดยเริ่มจากการให้เด็กรู้จักเสียงพยัญชนะ สระ และจํารูปพยัญชนะ สระ ให้ได้เสียก่อน จึงจะนำคำมาสะกดคำและแจกลูก

4. การสอนภาษาไทยโดยให้อ่านหนังสือเป็นรายบุคคล

เป็นลักษณะของการสอนตามลักษณะของนักเรียน ตามความสามารถของนักเรียน

ในคู่มือครูที่ใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษานั้น เป็นการสอนแบบผสมผสาน เพราะแต่ละวิธีมีทั้งจุดดี และจุดอ่อน การสอนแบบผสมผสานนั้นช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การสอนในหนังสือเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) นั้นได้เสนอแนวการสอนภาษาไทยแบบผสมผสาน โดยจัดลำดับขั้นตอนการสอนตามลำดับ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นการสอนแบบใดก็เน้นการสอนสะกดคำเช่นเดียวกัน แต่การเรียนการสอนจะได้ผลหรือไม่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะรู้หลักและวิธีการฝึกสะกดคำสามารถทำการสอนได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ มีการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่

การสะกดคำนั้นเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการเขียน เด็กควรเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเสียแต่เริ่มเรียนคำ เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักคำต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและช่วยให้เด็กใช้คำต่างๆ ได้ถูกต้องและกว้างขวาง ถ้าเด็กเขียนสะกดคำไม่ได้ก็ไม่สามารถเข้าใจเรื่องจากผู้อื่นและแสดงให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเองไม่ได้ การสอนสะกดคำนั้นนักการศึกษายังมีความเห็นต่างกันไปบ้างในเรื่องการสอนว่าควรสอนโดยรู้จักพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ก่อน หรือสอนเป็นคำก่อน เช่น วรรณิ โสมประยูร (2539) แนะนำว่า การสอนสะกดคำจะได้ผลดีต่อเมื่อครูเอาวิธีสอนเป็นคำและประโยคมาสอนเสียก่อน แล้วจึงสอนแจกลูกและผันอักษร เพราะการสอนคำให้เด็กผันอักษรจะทำให้เด็กได้ฟังเสียงคำและได้เปล่งเสียงคำ พร้อมกับมองเห็นภาพตัวอักษรที่คู่กับเสียงนั้น การสอนแจกลูกและผันอักษรจึงเป็นวิธีพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ได้ผล ส่วนบันลือ พฤษวัน (2522) กล่าวว่า สหรัฐอเมริกานำวิธีการสอนเป็นคำมาใช้เนื่องจากพยัญชนะและสระของเขากออกเสียงไม่คงที่ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งต้องการที่จะทำให้สิ่งที่เด็กอ่านแล้วนำมาใช้โดยมุ่งความเข้าใจในความหมายของสิ่งที่อ่านแต่ภาษาไทยนั้นมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนถ้านำแบบอย่างการสอนคำแบบภาษาต่างประเทศนั้นอาจจะไม่เหมาะสมสำหรับภาษาไทย และ ฟ. ฮีแลร์ ชาวฝรั่งเศสที่แต่งตำราสอนภาษาไทยคือหนังสือ ดรุณศึกษา ที่ใช้สอนในโรงเรียนอัสสัมชัญ ลักษณะของแบบเรียนยังสอนให้นักเรียนรู้จักตัวพยัญชนะ รู้จักสระก่อน แล้วค่อยเริ่มผสมพยัญชนะกับสระ ฝึกสะกด และฝึกอ่านโดยนำพยัญชนะและสระมาผสมเป็นคำและแต่งเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ

ถึงแม้ว่าการเรียนการสอนจะเน้นในลักษณะใดไม่ว่าจะให้นักเรียนเรียนรู้ความหมายจากคำหรือจากประโยคก่อนหรือสอนพยัญชนะ สระ ก่อนก็ตาม แต่ก็ยังเน้นในเรื่องของการสะกดคำเช่นกัน และวัตถุประสงค์หลักในการสอนก็คือให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้

การสอนสะกดคำในระดับประถมศึกษาชั้นนั้นมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญดังนี้ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539)

1. ให้นักเรียนเขียนสะกดคำต่างๆ ได้ถูกต้องตามแบบแผนที่นิยมใช้ และตรงตามความหมายของคำ
2. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคำต่างๆ ได้กว้างขวาง

3. ให้นักเรียนค้นคว้าและหาคำใหม่ๆ ได้ตามต้องการ
4. ให้นักเรียนรู้จักคำต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน
5. ให้นักเรียนออกเสียงคำต่างๆ ได้ถูกต้อง

การสะกดคำอาศัยความรู้พื้นฐานมาจากการแจกลูก เมื่อเด็กอ่านคำใดไม่ได้ หรือสงสัยการอ่าน การเขียนคำใด ก็ลองแจกลูกดูเฉพาะคำที่สงสัย แต่ถ้าไม่ทราบว่าจะสะกดคำด้วยเสียงใดก่อนหลัง ก็จำเป็นต้องหบทวนการแจกลูกพื้นฐานเดิมขึ้นมาใหม่ การสะกดคำและการแจกลูกเป็นหลักสำคัญที่เด็กจะนำมาใช้ฝึกช่วยตัวเองในการอ่านเขียนต่อไปตลอดชีวิต ถ้ายังจำหลักนี้ได้ ก็สามารถอ่านออกเขียนได้

การแจกลูก หมายถึง การออกคำที่ประสมด้วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด โดยมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงหลัก แล้วเปลี่ยนไปตามลำดับ หรือเปลี่ยนตัวสะกดไปที่ละมาตรา เช่น กะ กา กิ กี่ หรือ กง กัง กาง กิง หรือการออกเสียงคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด โดยมีเสียงสระเป็นหลักแล้วเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น เช่น ดั่ง จั่ง บั่ง การสอนโดยวิธีการทางภาษานี้ ควรเริ่มจากการสะกดคำและแจกลูกปากเปล่าจนคล่อง แล้วสังเกตรูปคำ และเขียนคำพร้อมสะกดคำไปด้วยจะช่วยให้เด็กอ่านและเขียนได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมพัฒนาทักษะการสะกดคำมีหลายวิธีโดยเรียงลำดับจากวิธีที่ง่ายไปหายากดังนี้

1. กิจกรรมแบบแจกลูก เป็นการนำวิธีการแจกลูกเพื่ออ่านมาเน้นวิธีฝึกเขียนคำเบื้องต้น โดยครูกำหนดพยัญชนะให้หนึ่งตัว แล้วให้นักเรียนเขียนแจกไปตามสระ เช่นครูกำหนด ก ให้ นักเรียนเขียน กะ กา กิ กี่ เป็นต้น ในทางกลับกัน ครูอาจกำหนดสระให้แล้วให้นักเรียนหาตัวพยัญชนะที่รู้จักมาแจก เช่น ครูกำหนดสระ ะ ให้นักเรียนเขียน กะ ขะ จะ ปะ นา เป็นต้น

2. กิจกรรมประสมอักษร เป็นการนำเอาสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์มาประสมกันออกเสียงเป็นพยางค์หนึ่ง เช่น กะ กา อะ อา ตา ปี่ เป็นต้น เริ่มสอนใหม่ก็ควรให้ประสมอักษรสามส่วนที่มีพยัญชนะ สระ และเสียงวรรณยุกต์ก่อน แล้วจึงค่อยๆ พัฒนาทักษะการเขียนพยางค์ที่มีสี่ส่วน ทำส่วนตามลำดับ

3. กิจกรรมการเขียนตามคำบอกหรือการสอนเขียนไทย เป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการเขียนที่นิยมใช้โดยทั่วไป การเขียนตามคำบอกนี้ นอกจากเป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำแล้ว ยังมีคุณค่าช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาในเรื่องอื่นๆซึ่ง ได้แก่ ทักษะการฟังอย่างมีสมาธิก่อนที่จะเขียนการจำคำและประโยคที่เขียน การเข้าใจความหมายของคำและประโยค ความละเอียดรอบคอบในการเขียน

สะกดคำ ความสามารถในการเขียนสะกดคำให้รวดเร็ว และช่วยพัฒนาทักษะการเขียนโดยการเขียนตามคำบอกอย่างสม่ำเสมอด้วย

4. กิจกรรมการประสมคำ ในการเขียนจำเป็นต้องรวบรวมประมวลคำไว้มาก จึงจะสามารถเลือกคำมาใช้ตามความต้องการ การพัฒนาทักษะการเขียนจำเป็นต้องมีทักษะการสร้างคำ และหาคำใหม่ด้วย การประสมคำเป็นวิธีการสร้างทักษะการประมวลคำอย่างหนึ่ง โดยนำคำประสมกันให้เกิดคำใหม่ขึ้น ดังนั้นครูควรฝึกให้นักเรียนประสมคำหลายลักษณะ เช่น ชัน ประสมกับ น้ำ เป็น ชันน้ำ เป็นต้น

ในด้านของความสามารถในการสะกดคำกับทักษะทางด้านอื่นๆ นั้น พบว่าการสะกดคำกับการอ่านมีความสัมพันธ์กัน เพราะโดยปกติในการสอนสะกดคำนั้น มีจุดมุ่งหมายสองประการ คือสอนเพื่อการเขียนและสอนเพื่อการอ่าน ประเทิน มหาจันทร์ (2519) กล่าวถึงการสอนสะกดคำว่า จะได้ผลต่อเมื่อสอนให้ออกเสียง เพราะนักเรียนได้ฟังเสียง เปล่งเสียงได้ด้วยตนเอง ได้มองเห็นภาพของตัวอักษรที่คู่กับเสียง ทำให้สะกดคำได้ดีอีกด้วย การสะกดคำจึงเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การเขียน ซึ่งต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูด และการอ่านที่ถูกต้องชัดเจน เพราะการสะกดคำมีความสัมพันธ์กับการอ่าน ดังนั้นการที่จะปรับปรุงการสะกดคำนั้น ก็ควรจะปรับปรุงวิธีการอ่านด้วย (Manahan, Sally and Whiteside, 1997)

การสะกดคำต้องอาศัยทักษะและความสามารถหลายๆ ด้าน ทักษะที่จำเป็นในการสะกดคำได้แก่

1. ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรของคำ
2. ความเข้าใจเหตุผลที่มาของคำ
3. ความเข้าใจความแตกต่างของเสียงคำต่างๆ เช่น คำพ้องรูป
4. ความเข้าใจกระบวนการผสมคำ เริ่มจากพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์

การสะกดคำช่วยให้เด็กรู้จักลักษณะของการเรียงลำดับตัวอักษรภายในคำหนึ่งๆ เพื่อจะได้อ่านออกเสียงชัดเจน และช่วยให้เขียนหนังสือได้ถูกต้อง

ความสามารถในการเขียนสะกดคำนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ (พัชรี วรจรัสรังสี และช่อนกลิน รัตนโยสินทร์, 2540)

1. วุฒิภาวะในการเห็น ซึ่งต้องอาศัย ตา การฟัง ซึ่งใช้หู การออกเสียงซึ่งใช้ปาก อวัยวะเหล่านี้ต้องดี จึงจะส่งผลให้มีความสามารถในการสะกดคำดีด้วย

2. ความสามารถวิเคราะห์คำและจำส่วนที่คล้ายกันได้ ซึ่งเด็กจะต้องมีความจำดี
3. การอ่านหนังสือมากและสนใจคำยากเป็นพิเศษ
4. ความจำเป็นในการสื่อสารโดยใช้การพูดและการเขียนบ่อยๆ
5. การฝึกหัดและฝึกสะกดคำอยู่เสมอๆ จะช่วยให้มีความสามารถในการสะกดคำดีขึ้น

เด็กที่สะกดคำได้ดีจะต้องมีความเข้าใจและความสามารถหลายอย่างประกอบกัน และในการเขียนสะกดคำนักเรียนจะเขียนได้ถูกต้อง ก็ต่อเมื่อได้เรียนรู้เกี่ยวกับคำนั้นๆ มาก่อน นั่นคือนักเรียนเข้าใจความหมายของคำนั้นกับออกเสียงคำนั้นได้ถูกต้อง จึงจะสามารถเขียนสะกดคำนั้นได้ถูกต้อง ดังนั้นในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการสะกดคำ ครูควรจะต้องสอนให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ ฝึกการออกเสียงคำให้ถูกต้องตามคำอ่านในพจนานุกรมก่อน แล้วจึงจะฝึกทักษะการเขียน

ทักษะและความสามารถในการเรียนภาษาที่ต้องการฝึกฝน ในด้านของความสามารถในการสะกดคำนั้น ได้เน้นทางด้าน

- ก. รู้กฎเกณฑ์มาตราตัวสะกดต่างๆ
- ข. สามารถจำคำต่างๆ ได้
- ค. สามารถเขียนคำต่างๆ ได้ถูกต้อง
- ง. สามารถรู้ความหมายของคำที่อ่านและสำนวนต่างๆ
- จ. สามารถนำหลักเกณฑ์การสะกดคำไปอ่านและเขียนคำใหม่ได้ถูกต้อง

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการสอนสะกดคำ

การสอนสะกดคำ แบ่งออกเป็นสองลักษณะคือ สะกดคำด้วยปากเปล่า และการสะกดคำด้วยการเขียน การสะกดคำด้วยปากเปล่านั้นมักจะใช้ในระยะเวลาที่เด็กยังเขียนหนังสือไม่ได้ แต่เมื่อเด็กเขียนหนังสือได้แล้วครูจึงสอนสะกดคำด้วยการพูดพร้อมๆ กับการเขียน (สุมาลี วัลย์ศิริกุล, 2536) ครูจึงควรจัดสิ่งแวดล้อมและชักจูงให้เด็กรู้สึกสนุกสนานในการสะกดคำและฝึกฝนการสะกดคำให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็กในการสอนสะกดคำ ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ (บุญส่ง นิยมสิทธิ์, ม.ป.ป.)

1. คำที่จะนำมาสอนสะกดคำควรเป็นคำที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียน และเป็นคำที่ใช้บ่อยๆ จะต้องให้ออกเสียงในการอ่านและพูดให้ชัดเจน
2. ครูให้นักเรียนมีสมุดจำคำต่างๆ ที่มีความหมายลงในสมุด
3. ครูและนักเรียนช่วยกันทำบัญชีคำลงในแผนภูมิของชั้น เพื่อหัดอ่าน และเขียนสะกดคำ

4. การจัดเวลาการสอนสะกดคำ ครูควรให้เด็กสะกดคำทุกๆ วัน ทั้งชั้น เพื่อฝึกทักษะการเขียนให้ถูกต้อง
5. การเริ่มสอนสะกดคำนั้นในครั้งหนึ่งๆ ไม่ควรให้เด็กสะกดคำมากนัก
6. การสอนสะกดคำครูควรให้เด็กหัดเขียนตามคำบอกด้วย และต้องช่วยเด็กเป็นรายบุคคล
7. การสอนสะกดคำให้ได้ผลดี ครูควรให้เด็กอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง และให้เห็นคำนั้นอย่างชัดเจนและรู้ความหมายของคำ สามารถใช้คำนั้นได้ในการแต่งประโยคและให้เด็กหัดเขียนและทบทวนการเขียน การอ่าน การพูดคำนั้นอยู่เสมอ
8. สอนคำที่อยู่ใกล้ตัวเด็กและคำที่ใช้บ่อยๆ ในชีวิตประจำวัน
9. ช่วยเหลือเด็กเรียนอ่อนโดยเฉพาะเด็กที่จำพยัญชนะ และสระไม่ได้
10. ครูต้องทดสอบความสามารถในการสะกดคำแก่เด็กเสมอๆ และเมื่อพบคำเหล่านั้นในวิชาอื่นครูต้องทบทวนคำเหล่านั้น

ประเทิน มหาจันทร์ (2519) กล่าวถึงการสะกดคำและวิธีสอนสะกดคำไว้ว่า การสะกดคำจะได้ผลต่อเมื่อครูผู้สอนให้ออกเสียงผันอักษรจะเป็นประโยชน์ต่อการสะกดคำ เพราะนักเรียนได้ฟังเสียงเปล่งเสียงด้วยตัวเอง และมองเห็นตัวอักษร และแนะนำวิธีการสอนสะกดคำตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ความหมายและการออกเสียง ครูต้องให้เด็กเข้าใจความหมายของคำมองดูคำพร้อมกับการออกเสียงคำนั้นๆ และสามารถที่จะพูดออกมาให้เป็นประโยค โดยใช้คำเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 2 การมองเห็นรูปคำ ในขั้นนี้ครูต้องให้นักเรียนเห็นคำที่สะกด และเห็นส่วนประกอบต่างๆ ให้เด็กแยกคำนั้นออกเป็นพยางค์ๆ ออกเสียงคำนั้นเป็นพยางค์ๆ ไป แล้วสะกดคำคำนั้นอีกครั้ง

การเห็นรูปคำนี้ ช่วยในการสะกดได้มาก เมื่อเด็กได้เห็น คำในข้อความจะเป็นพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ตาม ให้เด็กเห็นทั้งหมดเสียก่อน แล้วจึงแยกเป็นส่วนย่อยๆ ภายหลัง

ขั้นที่ 3 การระลึกถึงคำ ให้มองดูทั้งคำ แล้วสะกดตัวโดยไม่ต้องมองคำๆ นั้น เสร็จแล้วลองตรวจดูว่าการสะกดตัวถูกต้องหรือไม่ หากสะกดผิด ก็ย้อนไปขั้นที่ หนึ่งและสอง และสามอีกครั้ง

ขั้นที่ 4 การเขียนคำนั้นให้ถูกต้องจากความจำ ใส่วรรณยุกต์ให้ถูกที่ แล้วตรวจสอบดูความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 การทบทวนให้นักเรียนเขียนคำโดยไม่ต้องดูแบบ ถ้าเขียนถูกถึงสามครั้งก็แสดงว่านักเรียนรู้จักคำนั้นดีแล้ว และถ้าจะให้นักเรียนจำได้แม่นก็ให้นักเรียนนำคำไปใช้ในการเขียนประโยคเขียนเรียงความ หรือเขียนจดหมายต่อไป

โนวิกกี และคนอื่นๆ (Novicky and another, 1976) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสะกดคำไว้คล้ายๆ กันดังนี้

1. ให้นักเรียนได้เห็นคำนั้นๆ ก่อน
2. ออกเสียงคำนั้นๆ อย่างถูกต้อง
3. สะกดคำตามตัวอักษร
4. เขียนคำที่สะกดนั้น
5. ตรวจสอบคำที่เขียนว่าสะกดถูกหรือไม่

ปัญหาและสาเหตุการเขียนสะกดคำผิด

การเรียนวิชาภาษาไทยเท่าที่ผ่านมาไม่ประสบผลดีเท่าที่ควรเพราะเด็กที่เรียนจบระดับชั้นประถมศึกษาแล้วยังอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และไม่สามารถนำความรู้จากการอ่าน และเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับกาลเทศะ (อัญชลี กิจพยัคฆ์, 2526) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ อาจมีสาเหตุมาจาก ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน ตัวครู วิธีสอน อุปกรณ์การสอน การวัดผล ตัวเด็ก และสิ่งแวดล้อม (ดวงเดือน สุภักดิ์, 2522) และ ชิน โปธิ์อ่อน(2526) ได้ศึกษาเหตุผลในการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุดรธานี พบว่า นักเรียนเขียนคำผิด เพราะมีประสบการณ์ผิด ไม่ทราบความหมายของคำ เขียนตามเสียงพูด เสียงอ่าน และสำเนียงภาษาถิ่น เขียนผิดเพราะการเดา และไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ อรทัย นูตรดิษฐ์ (2540) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่อง การเขียนคำผิดมาก ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น การมีประสบการณ์ผิด การเขียนตามเสียงพูด เสียงอ่าน หรือเขียนผิดเพราะการเดา ซึ่งถ้าจะวิเคราะห์ถึง สาเหตุที่แท้จริงของการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียนนั้นน่าจะเป็นเพราะ นักเรียนสับสนในเรื่องของเสียงอ่าน เสียงพูด คำควบกล้ำ ร ล และคำพ้องต่างๆ กับตัวอักษรที่ใช้เขียน รุจี สุขเสมอ (2526) พบว่ารูปแบบการเขียนผิดของนักเรียน คือ ผิดที่ตัวสะกด ตัวการันต์ ร ล ว รร พยัญชนะต้น การใช้ ใ- ไ- อัย สระเสียงสั้น เสียงยาว การประวิสรรชนีย์ และนอกจากนี้ภาษาไทยยังมีคำพ้องเสียงอยู่มาก ซึ่งถ้าตัวสะกดต่างกัน ความหมายก็จะต่างกันด้วย เป็นต้น

การเขียนสะกดคำผิดนั้นจะพบว่ามีลักษณะการผิดดังนี้ คือ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539)

1. วางสระ และวรรณยุกต์ในรูปคำไม่ถูก เช่น แก่ล้ง เขียนเป็น แก่ล้ง
2. คำพ้องเสียง นักเรียนมักจะเขียนตามเสียงที่ได้ยิน และจะเลือกคำที่สะกดง่ายๆ เคยพบเห็นบ่อยๆ เช่น พวกเราอยู่ในไวเด็ก

3. คำที่ใช้ตัวสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด เช่น โอกาส เขียน โอกาศ
4. เขียนตัวการ์นต์ผิด เช่น อารมณฺ์ เขียน อารมย์
5. เขียนคำผิดที่เสียงสั้นเสียงยาว เช่น หยากไย่ เขียนหยักไย่
6. เขียนคำควบกล้ำผิด เช่น กลับกลอก เขียน กับกอก ขวนขวาย เขียน ขนขวาย

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงสาเหตุการเขียนสะกดคำผิดไว้คล้ายกันพอจะสรุปได้ดังนี้ คือ (สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2538; ประเทือง คล้ายสุบรรณ, 2537: สามารถ ศักดิ์เจริญ, 2514)

1. เขียนผิดเพราะไม่ทราบความหมายของคำ
2. เขียนผิดเพราะใช้แนวเทียบผิด
3. เขียนผิดเพราะออกเสียงผิด
4. เขียนผิดเพราะมีประสบการณ์ผิด
5. เขียนผิดเพราะไม่รู้หลักภาษา

เออร์เนส (Earnest, 1960 อ้างใน พัชรี วรจรัสรังสี และช่อนกลิ่น วิรัตน์โยสินทร์, 2539) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เขียนหนังสือผิดว่า การเปลี่ยนแปลงการออกเสียงเป็นสาเหตุที่ทำให้เขียนหนังสือผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของสระ และยังมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ อีก คือ การเปลี่ยนแปลงเรื่องเสียงร่ว ภาษาอื่น หรือภาษาเฉพาะท้องถิ่น การเพิ่มและการเลิกใช้คำในภาษาของตน สิ่งตีพิมพ์ที่มีอิทธิพลต่อการสะกดคำ และหลักการสะกดคำ ซึ่งยอมรับกันมาตามกาลเวลา

จากปัญหาและสาเหตุการเขียนสะกดคำผิดต่าง ๆ มีงานวิจัยจำนวนมากเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการสะกดคำของนักเรียน ส่วนใหญ่งานวิจัยจะเป็นลักษณะของการสร้างและพัฒนาแบบฝึก คีกรูปแบบการสอนสะกดคำที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด แต่ยังไม่มียุทธวิธีแบบของแบบทดสอบที่จะใช้สำหรับทดสอบการสะกดคำ ในด้านของการวัดและประเมินผล ทักษะการเขียนสะกดคำนั้นถือว่ามีค่ามากในการจัดการเรียนการสอน เพราะการเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับทักษะที่ต้องการวัดและประเมินผลนั้นจะช่วยให้ครูและนักเรียนทราบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ระดับใด และผลที่ได้จากการวัดและการประเมินสามารถนำไปปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วิศัลย์ศยา รุดดิษฐ์, 2534)

การวัดและการประเมินผลการเขียนสะกดคำ

การวัดและประเมินผลการเป็นขั้นตอนสำคัญที่ขาดไม่ได้ การประเมินผลการศึกษาจะได้ผลถูกต้องนั้น ต้องมีการวัดผลที่มีประสิทธิภาพ การวัดผลการศึกษาที่ทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ใช้กันมากที่สุดในห้องเรียนคือ การทดสอบ ในด้านของการเขียนสะกดคำก็เช่นกัน ควรที่จะมีเครื่องมือวัดที่เหมาะสม สามารถวัดได้ตรงตามสภาพของนักเรียน สุจริต เพียรชอบ (2531) ได้เสนอประโยชน์ของการวัดและการประเมินผลไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้ทราบสภาพทางการเรียนของนักเรียนตั้งแต่ก่อนลงมือสอนในระหว่างสอนและเมื่อสิ้นสุดการสอน
2. ช่วยให้ครูสามารถแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ตามความสามารถเพื่อจะได้จัดสอนเสริมให้นักเรียนกลุ่มเก่งและจัดสอนซ่อมทักษะให้แก่เด็กเรียนกลุ่มอ่อน
3. ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนและตื่นตัวในการเรียนอยู่เสมอๆ
4. เป็นการประเมินผลการสอนของครูว่ามีความสามารถในการสอนมากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงการสอนในด้านใดบ้าง
5. ช่วยให้สามารถวินิจฉัยและทำนายผลเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้
6. เป็นการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้ทดลองความรู้ความสามารถที่ได้เรียนไปว่าวิธีการเรียนของตนเหมาะสมแล้วหรือยัง

ตอนที่ 2 หลักในการสร้างแบบทดสอบความสามารถทางการสะกดคำ

เกอร์เบอร์ริช และคนอื่นๆ (Gerberich and Others, 1962) ได้กล่าวถึงธรรมชาติของความสามารถในการเขียนสะกดคำไว้ว่า ความสามารถในการสะกดคำของแต่ละบุคคล หมายถึงความสามารถในการเรียงพยัญชนะ สระ ได้อย่างถูกต้อง ในการเขียนคำต่างๆ แต่เนื่องจากคำต่างๆ มีระดับความยากง่าย แตกต่างกัน โอกาสของบุคคลที่จะได้รับความสำเร็จในการเขียนสะกดคำก็ย่อมจะแตกต่างกันไปด้วย จึงได้เสนอหลักในการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

1. ควรเลือกคำที่มีประโยชน์สำหรับเด็กได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. การเลือกคำจากบทเรียน ซึ่งเราไม่สามารถทราบว่าการเหล่านั้นมีความสำคัญในสังคมเพียงไร ควรจะหาค่าความตรง (Validity) ของแบบทดสอบนั้น

3. คำที่เลือกควรมีความหมายและเป็นคำที่ยากพอสมควร โดยได้ผ่านการวิเคราะห์ทางสถิติมาแล้ว

4. ถ้าต้องการทดสอบเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันมาก ก็ควรเลือกใช้คำที่มีระดับความยากง่ายจากร้อยละ 14 ถึงร้อยละ 80 รายเฉลี่ยของความยากร้อยละ 50 จึงจะทำให้การกระจายของคะแนนใกล้เคียงกับการกระจายแบบโค้งปกติ

6. ในการทดสอบใช้คำประมาณ 25-50 คำ สามารถทราบความแตกต่างของความสามารถทางการเขียนสะกดคำได้

ฮอร์น (Horn, 1960) กล่าวว่า แบบทดสอบแต่ละลักษณะมีประโยชน์และมีความยุ่งยากในตัวเอง ในการทดสอบการเขียนสะกดคำ ส่วนใหญ่จะใช้ข้อสอบเขียนตามคำบอก

ในเรื่องลักษณะของแบบสอบ วิเชียร เกตุสิงห์ (2515) เสนอแนะเกี่ยวกับแบบทดสอบการเขียนสะกดคำว่า แทนการบอกให้นักเรียนเขียนก็เปลี่ยนเป็นให้นักเรียนดูแล้วตัดสินใจว่าคำใดถูกคำใดผิด เพราะการบอกอาจจะคลาดเคลื่อน ถ้านักเรียนมีประสาทหูไม่สมบูรณ์ และควรกำหนดตัวเลือกแต่ละตัวเป็นคะแนนค่ากันเท่ากับว่าวัดที่เดียวข้อเดียวได้ 5 คำ เลย จะเป็นการตรวจสอบความรู้ของนักเรียนได้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ แบริดฟิลด์ และ สจิวต์ (Bradfield and Stewart, 1957) กล่าวว่า แบบทดสอบการเขียนสะกดคำที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ แบบที่ให้นักเรียนเลือกคำที่เขียนถูกต้องหนึ่งคำ จากคำที่เขียนผิดจำนวนหนึ่ง และ คำที่จะนำมาใช้ในการสร้างแบบทดสอบ ควรมีความยากพอสมควร และใช้วิธีสุ่มมา

ชวาล แพร์ตกุล (2520) ได้เสนอเทคนิควิธีการสร้างข้อสอบการเขียนสะกดคำแบบเลือกตอบสรุปได้ว่า ควรจะมีจุดประสงค์ในการวัดว่าจะวัดในเรื่องอะไร ควรเลือกคำที่เป็นกลุ่มคำเดียวกันมาเป็นตัวเลือกให้ครบทุกตัว เช่น ลำไย น้ำไหล ตะไคร้

จันทิมา พรหมโชติ (2529) ได้เสนอวิธีออกข้อสอบวัดการเขียนสะกดคำหรือการเขียนไทยดังนี้ ในการวัดผลด้านนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวัดความสามารถในการเขียนสะกดคำซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทักษะการเขียน คำถามของข้อสอบเป็นลักษณะมีคำมาให้เลือก 5 คำ ใน 5 คำนั้นจะมีคำหนึ่งสะกดผิดและให้นักเรียนหาคำที่สะกดผิดนั้น

ในเรื่องของการเขียนตามคำบอกนั้นคือการให้ฟังข้อความแล้วจึงเขียนให้ถูกต้อง เป็นเรื่องของการสะกดตัวที่นิยมใช้มานาน และยังใช้ได้ดีจนถึงปัจจุบันซึ่งจำเป็นต้องฝึกเสมอๆ ใช้เป็นกิจกรรม

ในการสอนเขียนสลับไปกับแบบอื่นๆ เพื่อล่อใจไม่ให้เด็กเบื่อ แอล เอ ฮิล (Hill, 1971) มีความเห็นว่าการเขียนตามคำบอกควรประกอบด้วยศัพท์ และโครงสร้างที่ได้นักเรียนได้เรียนมาแล้ว การเขียนตามคำบอกจะเป็นการสอบความสามารถของนักเรียนในเรื่องการเปลี่ยนสัญญาณทางภาษาที่ฟังมาเป็นภาษาเขียน นอกจากนี้ รีเบคคา เอ็ม วาเลต (Rebecca M. Valette อ้างในสิทธิศักดิ์ โหมดศิริ, 2526) กล่าวว่า การเขียนตามคำบอกเป็นที่นิยมอย่างสูงในหมู่ครูสอนภาษาเพราะว่าคะแนนของการเขียนตามคำบอกมีสหสัมพันธ์สูงกับผลสัมฤทธิ์ทางภาษาทั้งหมด ซึ่ง บันลือ พฤษะวัน (2531) ได้อธิบายไว้ว่าในการดำเนินการสอบนั้น ครูอ่านข้อความที่จะให้นักเรียนเขียนฟังก่อน 1 จบ เพื่อให้นักเรียนสำรวจคำยากหรือคำที่ตนคิดว่าเขียนไม่ได้ จากนั้นครูบอกข้อความที่ละประโยค ประโยคละ 2 เที้ยว ให้นักเรียนฟังจำข้อความแล้วเขียนตามข้อความที่บอกจนครบข้อความที่กำหนด สุดท้ายครูอ่านทวนเมื่อนักเรียนเขียนข้อความครบแล้วอีก 1 จบ เพื่อให้โอกาสนักเรียนตรวจสอบข้อความที่ตนเขียน และแก้ไขการเขียนตามคำบอกนั้นอาจจะใช้ฝึกเขียนได้อีกแบบหนึ่ง ควรใช้สลับกับกิจกรรมการเขียนอื่นๆ จะช่วยให้เด็กมีทักษะในการเขียนมากขึ้น การฝึกการเขียนควรให้โอกาสเด็กได้ฝึกใช้ความสามารถในการเขียนจริง มิใช่ทำเครื่องหมายในคำที่ถูกหรือผิดตามแบบวิธีการของปรนัย และการนำวิธีการเขียนตามคำบอกมาใช้ในการทดสอบในห้องเรียนนั้น Heaton (1975) ได้แนะนำว่า การออกเสียงเป็นสิ่งสำคัญ และควรอ่านข้อความทั้งหมดให้เด็กได้ฟังก่อนโดยอ่านด้วยความเร็วปกติ 1 หรือ 2 เที้ยว และเมื่อให้นักเรียนเขียนตามคำบอกนั้น ควรจะช้ากว่าปกติเล็กน้อย

ในเอกสารเสริมความรู้สำหรับครูการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 -2 (2540) ได้เสนอแนะการวัดผลและประเมินผลทักษะการเขียนในด้านของการเขียนตามคำบอก ดังนี้ คือ

1. บอกให้เขียนเป็นคำ วิธีนี้สามารถเลือกวัดเฉพาะคำที่ต้องการได้ แต่มีผลเสียในเรื่องการออกเสียงของครู และการได้ยินของนักเรียน
2. อ่านข้อความให้เขียนตาม วิธีนี้ดีกว่าวิธีแรก ครูจะต้องนำคำศัพท์ที่ต้องการวัดมาผูกหรือแต่งเป็นเรื่องราวอาจใช้ข้อความร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้
3. เติมคำลงในช่องว่าง
 - ก. ให้เติมคำตามที่ครูอ่าน แบบทดสอบฉบับนี้อาจเป็นเรื่องราวก็ได้ โดยเว้นคำที่ต้องการให้นักเรียนเติมเป็นระยะๆ เวลาทำแบบทดสอบครูจะอ่านข้อความทั้งหมดด้วยความเร็วปกติหรือค่อนข้างช้า นักเรียนจะอ่านในใจพร้อมกับครูแล้วเติมคำที่ขาดหายไป
 - ข. ให้เติมคำด้วยตนเอง แบบทดสอบนี้เหมือนฉบับ ก แต่คำที่กำหนดให้เติมจะเน้นการใช้คำที่เหมาะสมกับข้อความนั้น นักเรียนต้องอ่านข้อความให้ตลอดแล้วหาคำที่เหมาะสมมาเติมเอง

เมื่อแนวทางการเรียนการสอนและการประเมินผลเน้นเรื่องการเขียนสะกดคำ ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้เลือกรูปแบบของการทดสอบความสามารถในการเขียนสะกดคำตามคำบอกของนักเรียนซึ่งมีทั้ง 2 รูปแบบคือ การเลือกตอบ และการให้เขียนตามคำบอก โดยแบบเลือกตอบก็อ่านคำเหล่านั้นให้นักเรียนฟังด้วย เพราะความสามารถในการสะกดคำนั้นมีความสัมพันธ์กับการรู้ความหมายของคำ (ดวงเดือน สุภิกิตย์, 2522) และการที่นักเรียนจะรู้ความหมายของคำได้ดั่งนั้น คำควรจะอยู่ในรูปประโยค

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสะกดคำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสะกดคำนั้นมีอยู่มาก ซึ่งแยกออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับด้านการสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก

รุจี สุขเสมอ (2526) ได้ศึกษาระดับความยากง่ายของคำและนำคำยากมาสร้างแบบฝึกสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดโพธิ์ทอง อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำหลังการทดลองสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความบกพร่องในการสะกดคำ

ไชลรี ปราโมช ณ อยุธยา (2519) ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อผิดพลาดมนการเขียนภาษาไทยของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2515 และ 2516 ใช้ข้อสอบวิชาภาษาไทย ทดสอบนิสิตชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 1,000 ฉบับ ผลการศึกษวิเคราะห์พบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนิสิต ดังนี้ คือ

1. ข้อผิดพลาดในการใช้คำต่างๆ
2. ข้อผิดพลาดในการแต่งประโยค
3. ข้อผิดพลาดในเรื่องความหมาย
4. ข้อผิดพลาดในเรื่องการสะกดการันต์

ข้อผิดพลาดในการสะกดการันต์แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ข้อผิดพลาดในเรื่องพยัญชนะ , สระ และตัวการันต์

สุพร วงศ์สุนทรเลิศ และเอื้อพร สัมมาทิพย์ (2535) ได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ เป็นการศึกษาระดับวิเคราะห์เพื่อจำแนกข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ปีการศึกษา 2533 จำนวน 118 คน เครื่องมือคือเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออก 4 ลักษณะ คือ ด้านการใช้คำ การแต่งประโยค การสะกดคำรันท และการเว้นวรรคตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่อง ที่ฉันประทับใจ” ทำการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด สรุปผลการวิจัยดังนี้ คือ นักเรียนมีข้อผิดพลาดเรื่องการใช้คำมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การแต่งประโยค การเว้นวรรคตอน และการสะกดคำรันท ข้อผิดพลาดทั้ง 4 ด้านเป็นข้อผิดพลาดในระดับสูง ซึ่งในด้านของการสะกดคำนั้นพบว่านักเรียนมีข้อผิดพลาดในเรื่องการใช้วรรณยุกต์ผิดมากที่สุด ข้อผิดพลาดคือ ไม่ใช้วรรณยุกต์ในคำที่ควรใช้ ใช้วรรณยุกต์ในคำที่ไม่ควรใช้ ใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง ข้อผิดพลาดรองลงมาได้แก่ ใช้ตัวสะกดผิด ใช้พยัญชนะต้นผิด สะกดผิดทั้งคำ ใช้สระผิด แต่เรื่องที่นักเรียนผิดน้อยที่สุดคือ ใช้ตัวการันต์ผิด

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบวิธีการสอนสะกดคำ

อัญชลี กิจพยัคฆ์ (2526) ได้ศึกษาผลของการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง : เปรียบเทียบการสอนระหว่างวิธีจัดเป็นกลุ่มคำกับวิธีคละคำ ประชากร คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราชบุรุษรัศมีธรรม และโรงเรียนวัดหัวลำโพงแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้แบบสอบถามพร้อมในการเขียน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำซึ่งเป็นแบบสอบถามตามคำบอก ผลที่ได้คือ

1. นักเรียนกลุ่มทดลอง กลุ่มที่สอนสะกดคำโดยวิธีจัดคำเป็นกลุ่มคำอย่างง่าย มีผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งสอนโดยวิธีคละคำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มทดลอง ใช้เวลาในการเขียนน้อยกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุฬารัตน์ วงศ์ศรีนาถ (2537) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยาก โดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม จำนวน 91 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำระหว่างนักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับวิธีการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะมีคะแนนความก้าวหน้าสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนปกติ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาคำง่ายในการสะกดคำ

แก้วตา ไทรงาม (2520) ได้ศึกษาเรื่องความยากง่ายในการเขียนสะกดคำพื้นฐานภาษาไทยที่ใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 96 คน จากโรงเรียนสังกัดเทศบาล กรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตอำเภอเมืองระนอง ใช้คำพื้นฐานที่ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จำนวน 450 คำ ผลปรากฏว่า

1. เด็กที่เคยเรียนชั้นเด็กเล็กมีความสามารถในการเขียนสะกดคำพื้นฐานภาษาไทยสูงกว่าเด็กที่ไม่เคยเรียนชั้นเด็กเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. เด็กชายและเด็กหญิงมีความสามารถในการเขียนสะกดคำพื้นฐานภาษาไทยไม่แตกต่างกัน แต่เด็กหญิงมีแนวโน้มว่าจะมีความสามารถในการเขียนสะกดคำพื้นฐานภาษาไทยสูงกว่าเด็กชาย

บุปผา ชังพุก (2524) ศึกษาเกี่ยวกับความยากง่ายในการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง จำนวน 120 คน โดยรวบรวมคำที่เขียนสะกดยาก และยากมาก จำนวน 166 คำ และคำยากจากแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 798 คำ นำไปทดสอบกับนักเรียนโดยให้เขียนตามคำบอก แล้วทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 60 ข้อ ผลที่ได้ดังนี้

1. การศึกษาความยากง่ายของคำ โดยแยกเป็นชนิดของคำตามหลักภาษา เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ได้แก่ คำนาม คำวิเศษณ์ คำกริยา และคำอื่น ๆ
2. การศึกษาความยากง่ายของคำ โดยแยกเป็นชนิดของคำตามหลักประสมอักษรเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ได้แก่ คำที่มี อ ห และอักษรนำ คำควบกล้ำและคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา
3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความยากง่ายของคำกับชนิดของคำตามหลักภาษาโดยแยกเป็น คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ และคำอื่น ๆ พบว่า ความยากง่ายของคำกับชนิดของคำตามหลักภาษา ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความยากง่ายของคำกับชนิดของคำตามการประสมอักษร พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนสะกดคำกับความเข้าใจความหมายของคำ พบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจความหมายของคำอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่านักเรียนที่เข้าใจความหมายของคำที่เขียน ก็จะสามารถในการเขียนสะกดคำด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนสะกดคำกับความสามารถด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการฟัง ความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการรับรู้ความหมายของคำ

อินทร์ ศรีคุณ (2509) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางการฟัง การอ่าน การเขียนสะกดคำ และการแต่งความ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือ คือ แบบสอบถามส่วนบุคคล 1 ชุด แบบทดสอบ 4 ชนิด คือ แบบทดสอบความสามารถในการฟัง ความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการเขียนสะกดคำ และความสามารถในการแต่งความ ทดสอบกับนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเด็กที่เข้าชั้นในปีที่ 4 ปีการศึกษา 2506 รวมทั้งสิ้น 2506 คน สรุปผลได้ดังนี้ คือ

1. ความสามารถในการฟัง การอ่าน การเขียนสะกดคำและแต่งความ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. เด็กหญิงมีความสามารถในการเขียนสะกดคำ และแต่งความสูงกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความสามารถในการฟัง และการอ่าน เด็กหญิงและชายมีความสามารถไม่แตกต่างกัน
3. เด็กที่มีอายุน้อยมีความสามารถในการเขียนสะกดคำสูงกว่าเด็กที่มีอายุมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เด็กทั้งสองระดับอายุ มีความสามารถในการฟัง พูดย่อ อ่าน และแต่งความไม่แตกต่างกัน

ดวงเดือน สุภักดิ์ (2522) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนสะกดคำ กับการรู้ความหมายของคำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนสังกัดเทศบาล กรมสามัญศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และสังกัดองค์การศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 134 คน เครื่องมือ คือแบบทดสอบการรู้ความหมายของคำ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ ตัวเลือกรูปภาพ 3 ตัวเลือก พบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำกับการรู้ความหมายของคำ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อารอน (Aaron, 1960 อ้างใน สิทธิศักดิ์, 2526) ได้ศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่อ่านเก่งและนักเรียนที่อ่านไม่เก่ง กับความสามารถในการเขียนสะกดคำ การออกเสียงเป็นพยางค์ การแบ่งคำออกเป็นพยางค์ และเซาว์ปัญญาของนักเรียนระดับสี่ จำนวน 175 คน และนักเรียนระดับแปด จำนวน 155 คน โดยใช้แบบทดสอบสามชุด ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านแคลิฟอร์เนีย (The California

Reading Test, For, D.D.) แบบทดสอบการเขียนสะกดคำตามคำบอก 60 คำ (Ago- word, List - Dictation Spelling Test) และแบบสอบวุฒิภาวะทางสมองแคลิฟอร์เนีย (The California Test of Mental Maturity) ปรากฏว่านักเรียนระดับสี่และระดับแปด ที่อ่านเก่งจะมีความสามารถในการเขียนสะกดคำ การออกเสียงเป็นพยางค์ และมีเซาว์ปัญญาดีกว่านักเรียนที่อ่านไม่เก่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มอริสัน และ เพอร์รี่ (Morison and Perry, 1959 อ้างถึงใน มณฑนา วัฒนถนอม, 2526) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนสะกดคำกับความสามารถในการอ่านทั่ว ๆ ไป ของเด็กชั้นประถมปีที่ 3 ถึง ม.ศ. 1 โดยใช้แบบทดสอบคือ California Achievement Test เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนสะกดคำกับความสามารถในการอ่านทั่ว ๆ ไป ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1 พบว่าความสามารถทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กันสูง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การสะกดคำ

มอริสัน แมคคอลล และเกรย์ มอริสัน (Morison Mackell and Gray Morisson, 1981 อ้างถึงใน สิทธิศักดิ์ โหมดพิชญ, 2526) ได้ทำการค้นคว้าร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างแบบทดสอบเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำของเด็ก ซึ่งมีความเชื่อถือและมีความเที่ยงตรงสูง ทำการทดสอบกับเด็กระดับชั้น 2- 8 คำที่ใช้ในแบบทดสอบนั้นเป็นคำที่เลือกมาจากหนังสือมาตรฐานการสะกดคำของบัคคิงแฮม เอเยอร์ และหนังสือชื่อ คำศัพท์สำหรับครู ของธอร์นไคค์ ผลการค้นคว้าปรากฏว่า แบบทดสอบที่เขาสร้างมีความเชื่อถือและความเที่ยงตรงสูง ตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ และนำไปใช้ทดสอบเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำได้เป็นอย่างดี นับว่าเป็นแบบทดสอบมาตรฐานที่มีผู้นิยมใช้หาผลสัมฤทธิ์เด็กฉบับหนึ่ง

บาร์บารา แมเนลิส และ แอนคิง (Barbara Menelis and Ann King, 1983 อ้างถึงใน พัชรี วรจรัสรังสี และ ชอนกลีน วิรัตน์โยสินทร์, 2540) วิจัยเรื่อง “ผลของวิธีการสะกดคำซึ่งได้มาจากแบบอย่างการสะกดคำที่ดีซึ่งปฏิบัติกันทั่วๆ ทั่วโลก” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าการสอนด้วยวิธีสะกดคำซึ่งปฏิบัติกันอยู่ตามแหล่งต่างๆ ทั่วโลกนั้นปีประสิทธิผลอย่างไร เมื่อนำมาทดสอบกับนักเรียน โรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาค โดยแบ่งประชากรเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม การสอนในกลุ่มควบคุมนั้นใช้วิธีสอน 4 วิธี คือ 1) สอนด้วยการฝึกทักษะอ่าน 2) สอนถ้อยคำสำนวน 3) สอนด้วยรูปวาด 4) สอนด้วยการให้คัดลายมือ ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองนั้นมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการ

สอนสะกดคำด้วยวิธีการสะกดคำ มีประสิทธิภาพและสามารถนำมาปรับปรุงใช้สอนเรื่องการเขียนสะกดคำได้ในโรงเรียนทั่วไป

แซนดร้า พิตท์ และจิน เคลตัน (Sandra Pitts and Jean Kelton, 1984) วิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ในการเขียนสะกดคำกับความสามารถในการอ่านของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 : มาตราวัดและชนิดของข้อผิดพลาดในการเขียน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าการเขียนสะกดคำเกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านหรือไม่โดยใช้แบบทดสอบการอ่าน เนลสัน - เดนนี่ (The Nelson - Denny Reading Test) ซึ่งเป็นแบบสอบแบบปรนัย ทดสอบการเขียนสะกดคำด้วยการเขียนตามคำบอก กลุ่มตัวอย่าง 71 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. คะแนนจากการอ่านมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนสะกดคำ
2. ผู้อ่านที่ดีจะเขียนสะกดคำผิดพลาดน้อยกว่าผู้อ่านที่ไม่คล่อง
3. เมื่อเปรียบเทียบข้อผิดพลาดระหว่างการอ่านกับการเขียนสะกดคำของผู้อ่านที่ดี ปรากฏว่าพบข้อผิดพลาดจากการอ่านออกเสียงมากกว่าข้อผิดพลาดจากการเขียนสะกดคำ